

სამომხმარებლო საზოგადოების რეპრეზენტაციის თავისებურებები
დონ დელილოს რომანში *თეთრი ხმაური* და ზაზა ბურჭულაძის
რომანში *გასაბერი ანგელოზი*

ანა ჩუბინიძე

*სამაგისტრო ნაშრომი წარდგენილია ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის
მეცნიერებისა და ხელოვნების ფაკულტეტზე შედარებითი
ლიტერატურათმცოდნეობის მაგისტრის აკადემიური ხარისხის მინიჭების
მოთხოვნების შესაბამისად*

პროგრამა: უცხო ენათა ფილოლოგია, შედარებითი ლიტერატურათმცოდნეობა

სამეცნიერო ხელმძღვანელი: ლევან ცაგარელი, პროფესორი, დოქტორი,

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი

თბილისი, 2016

განაცხადი

როგორც წარდგენილი სადისერტაციო ნაშრომის ავტორი, ვაცხადებ, რომ ნაშრომი წარმოადგენს ჩემს ორიგინალურ ნამუშევარს და არ შეიცავს სხვა ავტორების მიერ აქამდე გამოქვეყნებულ, გამოსაქვეყნებლად მიღებულ ან დასაცავად წარდგენილ მასალებს, რომლებიც ნაშრომში არ არის მოხსენიებული ან ციტირებული სათანადო წესების შესაბამისად.

ანა ჩუბინიძე 20.06.2016.

აბსტრაქტი

წინამდებარე ნაშრომში განხილულია სამომხმარებლო საზოგადოების რეპრეზენტაციის თავისებურებები ამერიკელი მწერლის, დონ დელილოს რომანში *თეთრი ხმაური* და ქართველი მწერლის, ზაზა ბურჭულაძის რომანში *გასაბერი ანგელოზი*. ნაშრომის მთავარ საკითხს წარმოადგენს სამომხმარებლო საზოგადოებაში არჩევანის თავისუფლების პრობლემა. ორი თეორიული ნაშრომის, რეიჩელ ბოულბაის *შოპინგი ფროიდთან ერთად* და ლოურენს ბირკენის *სამომხმარებლო სურვილი*-ს შეპირისპირების საფუძველზე გაირკვევა, რამდენად თავისუფალია მომხმარებლის არჩევანი. ლოურენს ბირკენი მიიჩნევს, რომ კომპანიათა სწრაფვამ, მაქსიმალურად მოარგონ პროდუქცია მომხმარებელთა მოთხოვნებს, ადამიანებს არჩევანის თავისუფლება მიანიჭა, ხოლო რეიჩელ ბოულბაის მოსაზრებით, მომხმარებელთა ფსიქოანალიტიკური კვლევისა და მათი ქვეცნობიერით მანიპულირების გამო ადამიანთა თავისუფალი არჩევანი იზღუდება. დონ დელილოს რომანის მაგალითზე ნაშრომში წარმოჩნდება ამერიკული საზოგადოების სამომხმარებლო თავისებურებებია, ხოლო ზაზა ბურჭულაძის რომანის ანალიზის საფუძველზე ქართული სოციუმის სამომხმარებლო თავისებურებები. ორივე რომანის ანალიზის საფუძველზე განხორციელდება ამერიკული და ქართული სამომხმარებლო საზოგადოებების ურთიერთშედარება, გამოიყოფა მსგავსები და განსხვავებები. ხოლო დასკვნით ნაწილში მსჯელობა დაეთმობა საკითხს იმის შესახებ, რამდენად თავისუფალია არჩევანში ქართველი და ამერიკელი მომხმარებელი.

ძირითადი საძიებო სიტყვები: სამომხმარებლო საზოგადოება, კონსუმერიზმი, კომერციალიზაცია, ფსიქოანალიზი, რეკლამა, მარკეტინგი.

Abstract

The thesis is a study of consumer society representation features in Don Delillo's novel *White Noise* and in Zaza Burchuladze's novel *Inflatable Angel*. The main topic of the thesis is freedom of choice in consumer society. Here is confronted two theoretical works: *Consuming Desire* by Lawrence Birken and *Shopping with Freud* by Rachel Bowlby. Birken considers that market approach has changed and companies try to adjust their products to individual consumers' desires, thus from Birken's point of view a person is thoroughly free in choice, while Bowlby's statement is quite different. She considers, that psychological research of consumer's desire and endless attempt to manipulate their subconscious, limits people's freedom of choice. There is discussion about features of American consumer society according to Don Delillo's novel and due to Zaza Burchuladze's novel, I have accentuated the features of Georgian consumer society. After analysis of both novels I have compared American and Georgian consumer societies. The final part of the thesis includes the comparison of freedom of choice in American and Georgian consumer societies.

Key words: Consumer society, consumerism, commercialization, psychoanalysis, advertisement, marketing.